

Ծ Ա Ն Ո Ի Ց Ո Ի Մ Ն

«Նոր-Ռար»-ին մայիսի 1-ից բաժանորդ են գրում և վճարում են 7 ռուբլի 25 Կ. Հասցեն Тифлисе, въ редакцію „Норъ-Дартъ“
Նրանք՝ աշխարհական թէ հոգևորական, — որոնց վրալ ապ
ռիկներ են մնում, խնդրում ենք, որ յիշեն իրենց պարտքը և ո
ղարկեն խմբագրութեանս։
Խնդրում են իզուր տեղը չը ծանրացնեն մեր գործը, որ ըն
հանուրի գործն է։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ք ռ ի յ ի կ ու ն . — Լուրերս, Պոստիս թ
լիս: Հարկաւոր է արկեզք խոանա-
րի գործածութիւնը զպոքոյնիտուս ի
զ ի թ ա կ ի ղ ու ի խ ի ն ն ի ե ր . — Ղա-
Ք ա ղ ա ք ա կ ա ն . — Քաղաքական
բերք:
Բ ա ն ա ս ի ռ ա կ ա ն . — Անբաղդը,
իսառնէ լստրերի,
Տ ե ղ ա կ ա տ ու ռ :
Յ ա յ ա տ ա ռ ու ի խ ի ն ն ի ե ր :

Այն հոգու հանգստություն հասնա, Թիֆլիսի հօտը ու Գրիգոր Հայաստանի Լուսավորչի զանի պատումանդանի առաջարկությամբ է իւր որդկական հաւատարմութեան և հնազանդութեան զգացմունքներն և ազօթեով է Ամենաբարձրանկաւ և Լուսավորչի արածնաւոր ժառանգորդ Հնրօքի հայոց ազգին սրա հոգեւոր ղեկավարութեան նկատմամբ:

ᠫᠠᠭᠤᠨ ᠤᠯᠤᠰ

Ամեն իրավից համազօհեր ենք ստանալու, որոնց մէջ գրում է, թէ ամեն տեղ վեհափառ Հայրապետի թաղման օրը վեհափառ հանդուցեալի համար հանդիսաւոր հոգեհանդիստ են կատարուել հայոց եկեղեցիներու:

Նորին վհահ վախժաթխն Մսկար Ա.
խաղման օրը Ռիֆլիտի քաղաքազիլ
պաշտօնակառար պ. Եղմայիանցի քա
ղաքային խորհրդի իրաւաւորներին կո
մից Էլվաժան ուղարկած ցաւակցակա
հաւաքիրն հետեւեալ բովանդակութիւն
ունի.

«Վանքի աւագ եկեղեցու զաւթու
աղօթելով ի Տէր Հանգուցեալ Ամենա
Հայոց Սրբազնագոյն Վաթողիկոս Մակ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԱՆԲԱՂԴԻՐ

(Տուրգենևից)

... Այո, այո, սխեյզ Պետր Գաբրիլ
Վիլքե, — արդարև, ծանր օրեր էին, և չ
ցանկանալ այդ օրերն յիշողով խա
մէջ նորոգել... Բայց որ մի անգ
խոտաացել եմ, պէտք է խոտաւած կ
տօրեւի, ամեն ինչ պատմին, լսեցէք:

Այն ժամանակ (1835 թ. ձմեռանը) Մոսկուայում, հարազատ մտքաբերովս էի ապրում։ Տառնով տարեկան էինոր Մոսկուայի համալսարանի զբաղնու թեան բաժնի (որ այն ժամանակ միանընդունած ձևին էր) երկրորդուրից երրորդն անկել Մօրապոլս հանդադարաբարդ և հեղ այրի կին է։ Նա Օստոժնիկով ապրում էր մի լիակատար ընտանիքում, մի այնպիսի քանադականում, որպիսին, կարծում եմ, թե Մոսկուայից ոչ մի տեղ չի գտնուիլ և համարեա թէ ոչ որի հետ չտեսնում—առատաբեր մինչև երևից և կա ընկերակցությունների հետ նստում ընդունալով, ծաղկաւոր թէ չէ երևում, պատիանալ անտես և անդադր պատուիրում, որ սենեակն անուշ հոտով լցնեն։ Ընկերակցությունները զուրկ

ՆԱԼԹԱՅԻՑ.— Ապրիլի 20-ին Մեծ Իշխան Նիկողայ Նիկողանիչ Ասադլու ժաղրման Արաբկալյից (Նալթալից 17 զինատ հետո) սեծ հանդիսով բերին՝ Երեւան, Բոլոր ճանապարհքը, որտեղիկ անհնչեւ էր Մեծ Իշխանի զազաղը բաժկուած էր ծաղիկներով և կանաչներով ծով, իսկ ամբողջ Նալթան սե զորսակ չերպի:

Առաւօտեան ժամը 10-ին, Մեծ Իշխանի դազադը քաղաք մտնելու ժամանակ, նաւահանդիսաւ կանգնած երկու պատերազմական չղեկներէրից մէկը կ'անդադրէր ինքզինութիւնը արձակելու Կապիւլ առաջի գնում էլէն մէկ խումբ զորքորհները, իսկ նրանցից յետոյ հողեւորականները եւ երգիչները, Հողեւորականներէրից յետոյ գնում էլէն Իշխան պալատականները՝ տանելով իրենց հետեւ մէկ ժողով ծածկուած Մեծ Իշխանի իշխաններէրից յետոյ գնում էր Մեծ Իշխանի դազադը, որի նստայի հանդուցեալ Իշխանի որդի Նիկոլայ Նիկոլայի

էին վարում նախանենակ, մի վրէ-
յեայ ներս էր մտնում համազգեստայի
խիկոց հագած ծեր ապաստարժ, տա-
քացրած աղիւսի վրայ պղնձէ թատ-
մի կապոց անոնապա ընկերվւ յ նե-
րուցի վրայից շտապ-շտապ անցնեալ
բացալ էր սրկում վրան: Սպիտակ գ-
լորշին լսվում էր նրա կնճառապատ դե-
մին, նա խոտուում էր և դեղը չու-
տալով, իսկ կանարիան թռչիկներ
բացարկի հանած Փշտոցից զրգոռա-
կէ դադար էին առնում սկզբառաւոր

Մօրաբայրը չստ սիրում և երեւ էր սա-
լի ինձ, որ մի բողբոլին որբ տղայ է
Բնակարանի ամսոյը միջնաշաղկը լիով-
իմ ձեռքս էր թողել, Իմ սենեակին
չստ ձուր էին կհանուորում, անպի-
շտ բողբոլին նստում իմն չունէին ո-
սանողական սենեակի, վարդաբարձի
վարագոյնները զարդարել էին նշվա-
նըս, և կապոյտ ծոպկաւոր չղարհի-
վարագոյրը բարձրանում էր մանձակալ-
վրայ, Այդ ծոպկիները, խոտալանա-
ւո, փորը ինչ շփոխեցնում էին ինձ,
այսպիսի «քրքալքննո», իմ կարծիք
վրայ պէտք էր մի փարկ գտնել լնկի-
ներին աչքուս Առանց այն էլ նրա
ինձ լնտախտուսի աշակերտուէի էին կ
չում - ամենին չէի կարողանում ծի-
վաւ վարժուել, Իսկ, քնչ միտքս պահե-
լուտ էլ պարտադրում էր, մանաւանդ սկզբի
ներում, չստ էի այցել թիւններ
նում, Մօրաբայր ինձ մի ցորակարակ

Փարբը՝ բաճարատ՝ ճան՝ ծառայողները
հեա, իսկ յետոյ գնում էին մի խումբ
զինուորներ ու կռաքեր, որոնցից մինը
վրայ դարձած էին մեծ քանակի
թխած արտախիւր և ծաղիկներ, որոնք
դրուած էին Մեծ Իշխանի դագաղի վը-
րայ զանազան հաստատութիւններ
անձեր: Մեծ Իշխանի դագաղը գորգա-
րած էր մի քանի պատկերով, որոնց
մէջ աչքի էր ընկնում իւր չքերթ թիւս
Խալթայի հայերից նուիրուած պապի-
արծաթէ տախտակի վրայ գրուած Յ. Կ
Նիկոլաւ Նիկոլաւիւոյ օտ Վայնցոյ
Արմանո-Գրիգորիանսկոյ օմեշտա մա-
կազրով: Յօդարկաւորութիւն հանդի-
կանց առաւ նաւահանգստի վրայ: Հօ-
գեհանգստից յետոյ նաւապաճունը
խումբը երգեց «Боже Царя Храни»
որից յետոյ Մեծ Իշխանի դագաղը դնե-
լով «ДОНЕЦЬ» զինուորական չղփնալ
վրայ օդերտեսչին դէպի Սևաստապօլ

Ինչպես յայտնի է, Անդրկովկասի երկաթուղի չէր կառավարում ձևով անցնելուց յետոյ, խնդիր էր յարուցուած որ մասնաւոր վազոնները յարգունին գնուին Ներկայումս, Բագուի թիւթ աւելոյ, այդ խնդիրն այսպէս է վճարած արդունի գանձարանը վազոններին տրելին իւրաքանչիւր վազոնի համար 1,850-ական ռուբլ է վճարում, այն պայմանով որ իւրաքանչիւր տարին այդ գանձարանից 250 ռուբլ հանուի. այն անձերը, որոնք մինչև առաջիկայ մայիս 10-ը ուր հարկն է չեն յայտնիր, թողում են իրենց վազոնները վաճառարունի գանձարանին, նրանք վաճառելուց հրաժարուած կը համարուին:

Զատկի տօներին Հաւարարում չեալ
եալ զէպօք տեղի ունեցաւ: Մի ամուս-
նացած մարդ սիրուէս զըզմամբ իւ-
երկու համախոհների հետ կէս զիշերի
մասնում է կնոջ մօտ՝ շրան խաբելու
տնից դուրս տանելու և սպանելու հա-

աղբի մարթէ վառողով սահնակի եւ
զոյգ պատուական ձի էր նուիրելու Հո-
գիւ էի «պնուական» տներ այցելու-
բայց թատրոնում ընտանի էի— եւ մե-
քանակութեամբ քաղցր խմորովհնէն
էի ուտում։ Բայց եւ այնպէս, չնայել
այս ամենին, ես ինձ ոչ մի անկարգու-
թիւն չէի թողլ տալիս անկու եւ լին
համեստ էի պաշտով, en jeune homme
de bonne maison. *) Երբեք չէի հաճե-
լ ձայնի վշտացնելու բարի մտաբերոյս, մե-
նտաւորդ որ արժանի էր բարակա՞ իս-
ղաղ էր չըմբռնէ երակներէիս մեջ։

Շատ վաղ սիրեցի չաճաճ խաղ
 թէև թէօրիայի մասին զաղափար չու
 նէի, բայց վատ չէի խաղում: Մի ան
 գամ օրճանդուում ես ականաաես եղ
 երկու խաղաղսցորդների երկարատև կուտ
 օրոնցից մինը, որ մտ ջրանշինը տ
 րեկան զեղձան երթնատաղ էր, աեև
 վարդեմ թուաց ի՛նչ: Թաղը նա տ
 բաւ: Եւ առաջարկեց ինձ հետ երկու
 զայր: Նա համաձայնեցաւ— եւ մի ժամու
 ընթացքում երեք անոցով կատակեկո
 վրայ—պարտ տարաւ:

— Խաղալու ընդունակութիւն ունի՝
— ասաց նա վայելուչ կերպով, երբ
նկատելով իմ ինքնատիրութեանս վրեժ
ւորումած լինելը, — բայց խաղի վտիւ
խոթ խնայեցր չդիտէք։ Հարկաւոր է

*) Լաւ ընտանիքի բարեկիրթ եր
տասարդի նման: Մ. Թ.

մար. Վինը, որ վաղուց իմանում էր ա
մուսուտ. Հար ղիտաւորութիւնը և յամ
նայն զէպոս պատարաստում էր ղիւն
դրելու համար, առնում է ղիւնյունը
յամանուտ համարանիւնից ղիւն վրա
յարձակուելով, սկսում է վէրքեր հա
ցնել նրանու ամուսինն և միւս համախո
վախչում են: Վլլաւորումը կենդան
է և մահուան վտանգ չկար Նով ա
նուն աղաւան էր, որովհետև նա վաղու
դուրսկանութեանը յայտնում էր իւր ա
մուսուն. Կար ղիտաւորութիւնը:

Մեզ դրամ են.—Ապրիլի 28-ի Թիֆլիսի երաժշտական ընկերությունը զանգվածով օրնուղների նուագահանող տեղի ունեցած Մրազիրը կազմուած յաջող փերպով, ինչպէս և յաջող եղողործարարութիւնը: Զոթականաբարութիւնը միացած էր սրնդի ձայնի հետ: Երբզ զանաւորների աշակցութեանն Նուագահանողներն ընտանաւորն ձև ունէր և հասարակութիւնը բուռն ծափահարութիւններով էր վարձատրում զերկատարներին: Առանձին փայլ տուող ձայնէնքն օրորող Մարիամ Մանրեան ժամանկութիւնը, օրորողը երգեց նաեղզիւց, Գրատչիի հետ, իսկ յետոյ տղունքէն մի բռնանաւ, որը ծափահարութեան տեղեկն կրկին տալ ձայնդիսականութիւնը, բայց օրորողը երգեց յոնարմի զեղեցիկ բռնանաւ: Այս առթիւ հանրէր համարում հայ հասարակութեան ուղադրութիւնը հրաւիրել յարգելի օրորող վրայ, որ աշխատում է ասպարանայի իւր հարուստ ձայնի համար, չնայելով ինքն իւր աղբալիներին, որովրդայն տալով երաժշտ. է նա Աղբերանայի խորքը և եղբոր հետ»:

Անգլիացի մի հրէայ՝ Լորէնս Օլիֆանտով, նպատակ ունի Պաղեստին հողեր գնել այնուող հրէական պաղթկանութիւններ հաստատելու համար Պ. Լորէնս Օլիֆանտը ներկայումս Թբ

Վոգեր գիրք կարդաք, վեր առէք Աւստին
յիէրի կամ Պետրոսի դրուածքը:

—Կարծում էք, Ռայց որսեղինց կալ
եմ մի այդպիսի գիրք ճարել:

—Նկէք ինձ մօտ, ես կ'տամ:
Նա յայտնեց իւր անուանն և հաղորդ

խու քնակարանի տեղը: Միւս օրը գն
ցի նրա մօտ, իսկ մի շաբաթից արդ
մենք համարեա թէ միմիանցից չէ
բաժանուած:

9.

Ալեքանդր Գաբրիել Մուստով
նոր ծանօթիս անունը, Նա ապրում
լիւ մօր մօտ, որ բաւական հարե-
կին էր և պետական խորշ գականի
մասին, նոր ծանօթիս էլ ինձ հետեւ
լրդովին միշէլ բաժանուհեւք մ ապր-
ելիւ ապառ, Նա համարում էր Դրան
մինխտութեան ծառայութեան մէջ,
անկեղծօրէն կապուեցայ նրան: Կե-
քան նրանից ասելի «համբերել» կ
տաաարդ չեմ տեսի: Նրա ամեն ինչ
սիրալիր էր և դուրիշ—նրա վայել-
կազմ պատանայ նրա քայլուածքը, ձ-
նը, և մանաւանդ նրա սովի-կապու-
թք բերել, նորիւ, կարծես պշարտով կ
տած զքիկը, բոցավառ չրթունքն
վրայ խաղաղող, անվախիտ - փաղա-
ծակաւ, փորք ինչ սկզբուած, բայց ձ
նախալ ճակատի վրայ թափուած փ
փուկ մազերի թիկին գանգոյնեով դ
դարած փորքիկն ըստակ շէլերը: Մու-
ստով չափազանց բաղջրահամարէր ըն

Լիստենն է և, տեղական թերթերի աս-
լով, Կ. Պոլիս է գնում, ու պէս ղի յի-
շույ նպատակով Պաղեստինում հոգե-
ղնելու համար թուրքաց կառավարու-
թեան հետ բանաձայնացութիւններ սկսե-

Կիրակի, ապրիլի 20-ին, թիֆլիս և
կա. Երևանի նահանգապետ Ա. Ա. Ֆրե-
զեն և նոյն օրը Գանձակ ու Ղևորուշ
Գանձակի նահանգապետ լւ. Ա. Դ-
Նակարիձն:

ԲԱՆԼԱԹՋԱ գրողից:—Մեր ուսումնա-
բանում դասատու թիւը մարտի 1-ի
դադարած է, որովհետեւ ուսուցչ-
թղթում հեռանում է և ուսումնաբան-
մունք է փակի. Խճկեղեկ չը թողնէ և
չը հեռանայ, քանի որ ամիսներ է ան-
ցում: Բայց ուժովից մի կողմէի չէ կա-
րողանում ստանալ, և այսպիսի մի պա-
տասխան է ստանում. «ժողովուրդ
աղքատ է, վրոշ չունի, եթէ ուզում ե-
մնա և շարունակիր միջև, արթնակուրդ
ձրի, սիրունահետ արդէն շնորհակա-
նությունը շարունակես և վարձը էլ կ'ստա-
նաս»):

ՔՈՒՔԱՅԻՆՈՒՅ.—Ապրիլի 17-ին տո
ղիս հայ եկեղեցու զանգերն ամուր զո
ղանջիւնը Քուծայիսի հայ ժողովրդեա
գումում էր Վեհափառ Մակար Ա. Կա
թողիկոսի անուպսանիլ ցաւալի մահը
Այդ օրուանից մինչ թաղման օրը շա
րունակ հանդիսաւոր հողհանդիստ է
կատարուած ամեղիտ հայ հասարակո
թեան խումն բաղմոթեան ներկայու
թեամբ, սեպտօղ զիակալը պատած է
լինում ամեղիտ հայ ուսումնարաններ
երկեսու աշակերաներով և արքունի ու
ուսումնարանների աշակերտ ու աշակեր
տուհներով։ Իսկ աւագ հինգշաբթի օրը
պատարագից յետոյ հողհանդիստին ներ
կայ էին Քուծայիսի զինուորական ն
հանդիպում գեներալ-ադիուտանտ Ծալի
կովոր, քաղաքագլուխ Ասաթիանիյն, ու

Երբովի՛ն ունե՛ր, նա երբեք մտախոհո՛ւ
 թեա՛ն մէջ չէ՛ր ընկզմում, ամեն բանի՛ն
 զո՛հ էր միջոտ, միևնոյն ժամանակ ոչ ո՛ր
 բանի՛ց էլ չէ՛ր ոգեբուրում։ Ամեն բանի՛ն
 նոյն իսկ ազնիւ զգացմունքի աւելորդո՛ւ
 թիւնն վերաբորում էր նրա՛ն, «վայրո՛ւ
 նու թիւն է, վայրենու թիւն», առում է
 նա այդպիսի դէպքերում սեղծեցելով
 ունեկալ աշխարհ պլենով։ Եւ զարմո՛ւ
 նայի աշխարհ ունե՛ր նա։ Հինգ միջոտ

կարեկցութիւն, բարեհաճութիւն և միջ-
նախաճանձնաւորութիւն էին արտա-
յայտում զրանքը Միայն վերջերքը նկատ-
ուցի, որ այդ արտայայտութիւնն առաջա-
նում էր միայն նրա աչքերի առանձն-
կազմութիւնին, և որ այդ արտայայտու-
թիւնը չէր փոխուում նաև այն ժաման-
ակի, երբ նա արգանակ էր անուշ և
նում կամ զրանակ ծխում: Նրա ճշտա-
պահութիւնը մեր մէջ առակ էր զար-
ձեկը Արցախի, նրա տառը գերմանու-
ն էր, երբ Բնութիւնը բազմատեսակ ըն-
դունակութիւններով օժտել էր նրան:
Մտն լաւ պարտւում էր, սերօճօրէն է-
նաւորում և հիմնաւոր լորում: Նա ատա-
ճադործութիւն էր անում, իրեն տաշու-
կպցնում, կազմում, նկարներ փորագրու-
նքներով ծաղիլի մի փունջ կամ նա-
պոլեմիկ կիտաղմ և կապուտակ համա-
ղկեստ հազաճ նկարում, զգացմունքո-
տակիլը ածում, բազմաթիւ ձեւաճան-
թիւնները զխտել ի՛նչ խաղաթիւնութիւն
էր այլ միջոցներով և բաւական տեղե-

Հսկարուեմ հենց 1802 թուին մի իշխան

տարածվեց նաև դանիականի որ ասին ձեռնարկեցին—Յ. Վարախանյան, Բաղդասարյան—Ս. Ասատրյան, Վաչագանյան—Յ. Թադևոսյան, Բաղդասարյան—Ս. Բեկյան, Փարսադանյան, Վաչագանյան—Ս. Պետրոսյան:

Յայտնի է, թե սրանցից իրարանցիկ լինող բարոյական սրբաբան մեծ պարտականություն կայ, որ աշխատանք իրենց կարողություններն իրար հանդիմաց թափելու համար սխալմամբ ժողովրդին և նպատակը դրժի առաջադիմությանը: Բայց եթե ամեն մեկը լուսնային ձևերով և ետ կանգնի իր այդին ցանկապատկեր կամ արտի հերկերու պատրուկով, ի հարկ թե զորքը կ'ընի և թե կ'առաքի—«Ներկայից տար ասք կ'ծծեն» ասում է ժողովրդական առածով:

Տեղացի

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

—Յայտնի է, որ Բերլինում մասնաժողով է կազմակերպվում իր կենդանությունն ապահովելու համար: Հրապարակական նուիրատուները միմյանց մարկից առել է հաւաքում և արձանը կանգնեցնելու համար ամեն բան պատրաստ է: Սա կայն մասնաժողովի անդամները յապաղում են իրենց նպատակն իրագործելու, որովհետև երկիրը են կրում Վերին II-ի բարկությունը:

—Իրաքի Մոսկովյան մոտիկ չըջանալու համարտում են, թե հանգուցիակ ֆելդմարշալը շատ յաճախ հաւանություն էր տալիս իշ. Բիսմարկի քաղաքականության և դեռ 1887 թվականի վճռապետ պատերազմի մեղքերը օգտին էր խոսելու: Զինուորականների մեծամասնությունը ֆելդմարշալին այդ կարծիքի կողմն էր, բայց ֆելդմարշալին հակառակեց Վերին II կայսրը:

—Մոսկովյան մասնաժողովի անդամները ինքնապաշտպանության մասնաժողովի նախագահի պաշտոնը պարտադիր է մնում: Իրական չըջանալու համար կը նշանակուի զենքավաճառական զորաֆ Բյուսնիստայնը:

«Temps»-ի ասելով, իտալական մի խորհրդակցական Բուդինյան Նոր Օրլեանի անցքերի ասթիվ վճարել Միացեալ Նահանգների կառավարությանը գործակալ Բլենին մի յայտագիր ուղարկել թե իտալական կառավարությունը կարող չէ գտն մնալ այն պատասխանից, որ ամերիկական կառավարությունը տալիս է նրան: Դրան արտեղ վերաբերում է հասարակական իրաւունքով տրուած պարտաւորութիւնները խանգարելուն և հասարակական իրաւունքը պահանջում է, որ ամերիկական կառավարութիւնը միանման կերպով հովանաւորէ բոլոր քաղաքացիներին: Այդ հիման վրայ, Բուդինյան պահանջում է, որ ամերիկական կառավարութիւնը ոչ թէ միայն վարձատրութիւն տալ պահանջանքների բոլոր ընտանիքներին, այլ և ձեռքապահ սպանողներին:

—Օտարերկրացի լրագրողները հետեալ մանրամասնութիւններն են հաղորդում Մոսկովի թաղման մասին: Գերմանական երկրատարը կայսրը կարգադրել էր, որ հանգուցեալ ֆելդմարշալի թաղումը շատ փառաւոր լինի: Անթիլ պրոսակներով ծածկուած դագաղը չըջնցին ամենաբարձրամարդ փողոցներով և նոր կառուցուած կամրջով, որ «Մոսկով» անունն է կրում, և տարան սե մահուգով ծածկուած Լեյտենանտ կայսրանը: Գագաղի ետեւից ամենից տառջ գնում էր կայսրը: Պատուը Բիսմարկի արտասանած թաղման ձառն ժամանակ նա անսովոր կերպով յուզուած էր և յաճախ ձեռքով ծածկում էր զեմքը, կարծես սրբիւր պատաստը: Արդիւհետ Գերմանիայում կանայք սովորութիւն չունին իրենց սիրելիների դագաղի ետեւից զերկրմանա-

տուն դնալու, ուստի ոչ թէ միայն կայսրուհին, այլ և Մոսկովի բոլոր աղջիկները հանգուցեալին հրաժեշտ պէտք է տալին ընդհանուր շարքի շինութեան առաջ: Մինչդեռ Սաքսոնիայի թագաւորը, կայսրական տան բոլոր պրինցները, օտարերկրացի պետութիւնների բոլոր դեսպանները, զենեակները, միւստարներն և այլն և այլն դագաղին հետևում էին մինչև կայսրան, որտեղ պալատական պատուրը հոգեհանգիստ կատարեց: Հանգուցեալի մարմինը մի օր մնաց կայսրանում և այնուհետև Կրեյստու տարուց: Կրեյստուայի անտառակի մէջ Մոսկովի դամբարանի վրայ Բերլինական այն խոտերն են գրուած, որոնք ասում են, թե նա, ով սիրում է, օրհնէն է կատարում: Այս խոտերը յաճախ կրկնում էր ֆելդմարշալի կինը, որի մարմինն ամբողջութեամբ է լուր ամուսնու կողքին: Դամբարանի միւս կողմը թաղուած է Մոսկովի հարազատ քրոջ մարմինը:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Թագաւոր և իւր խառնակները—Սպանական մանուկ թագաւորի մասին հետեալ անեկտուն է պատմուած: Ամեն կիրակի օր Ալֆոնս XII ընդունում է պալատականների որդոց և խոսում է նրանց հետ: Թագաւորը յետոյ հիւրերն առանց այլ և այլու իրար զրկում և համբուրում են: Մտերմ թագաւորը պարտ էր մի օրուան աղջկայ հետ: Եւ հասակակից աղջիկը նրան շատ զիւր եկաւ և հրաժեշտ տալիս ուղեց նրան համբուրելու: Բայց փոքրիկ զեղեցիկներն ընդհանրապես հետեալ կերակի օրը աղջիկն ինքը ցանկացաւ համբուրել իւր պարնիկը: Թագաւորին Բայց այս անգամ Ալֆոնս XII-ը մի քայլ ետ քշեց և հանդիսաւոր կերպով ձեռքը միկնեց նրան, որ համբուրէ:

Անգլիական—Լոնդոնի հիւանդանոցներից միում գտնուող մի հիւանդ, որ այժմ 45 տարեկան է, 7 տարեկան հասակում խաղալու ժամանակ պատահաւորապէս էր կուլ տուել: Իհարկէ, նա խելոյն և եթ ցաւ զգաց, բայց ցաւը շուտով անցաւ և այնուհետև ոչ մի բանից չէր երեւում, թէ անեղը նրա փորումն է, այնպէս որ ծնողները կարծում էին, թէ երեխան երբ և իցէ հաղալիս անկողնուկի կերպով դուրս է ձգել անեղը: Այն ժամանակից նա առողջ էր, բայց այդ դէպքից 24 տարի յետոյ, նա սկսեց թրջախտի նշաններ արտայայտել: Նրա ձայնը խոպտ դարձաւ, շարունակ հազը նրան հանգիստ չէր տալիս: Ոչ մի միջոց չէր օգնում և հազը ստատկանում էր, բայց մի անգամ, իրան հաղալիս, նա մի ինչ, որ պինդ, սե բան դուրս ձգեց, որ, ինչպէս հետազոտութիւնից երեւց, կուլ տուած անեղն էր: 38 տարի հիւանդն այժմ առողջանում է և թորախտի նշաններն այժմ չբանալու վրայ են:

Խմբագիր-հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ.

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԵՌԹԵՆԻԿԱՅԻՆ ԵՐԹԵՆԻԿԱՅԻՆ

1 ՍԵ ԾՈՒԼ ՎՐԱՅ
Բաթումից գնում են՝
Հին գաւթի՝ երկրորդան 4 ժամին
ուղիղ գծով, Նովո-րոսիյսկ և Սոխում,
Եւրոպի՝ երկրորդան 8 ժամին, ուղիղ գծով, բոլոր նաւահանգիստներով:
Եւրոպի՝ երկրորդան 7 ժ. արտասահմանային նաւահանգիստներով, Գ. Պոլսի:
Բաթում գալիս են՝
Եւրոպի՝ երկրորդան 0 շաբաթից, ուղիղ գծով:
Ուրբաթ՝ առաւօտեան Օդեսայից ուղիղ գծով, Կերչի և Նովորոսիյսկի վրայով:
Կիրակի՝ առաւօտեան Կ. Պոլսից:
Փոթիից Բաթում գնում են՝
Հին գաւթի՝ երկրորդան 9-ին

Եւրոպի՝ առաւօտեան 9-ին
Եւրոպի՝ երկրորդան 9-ին
Փոթիից Բաթում գալիս են՝
Ուրբաթ և կիրակի կէս օրից յետոյ
2-ի մօտէլքը:

ԵՐԹԵՆԻԿԱՅԻՆ ԵՐԹԵՆԻԿԱՅԻՆ

I Անդրկովկասեան երկաթուղի
Գաւթի թէքի՝ 4-ին է
Բաթումից, պոստ. 11 ժ. 8 ր. եր.
Բաթումից, « 7 ժ. 40 ր. առ.
Բաթումից, մար. ապ. 8 ժ. — ր. առ.
Գանձակից, « 8 ժ. 20 ր. եր.
Գաւթի թէքի՝ 4-ին է
Բաթում, պոստային. 8 ժ. 40 ր. առ.
Բաթում, « 12 ժ. 8 ր. իշ.
Բաթում, մար. ապ. զն. 3 ժ. 10 ր. ց.
Գանձակ, « 8 ժ. 45 ր. առ.

II Անդրկասպեան երկաթուղի
Ուզուն-Աղայից գնում է 6 ժ. 40 ր. եր.
Ուզուն-Աղա գալիս է 7 ժ. 48 ր. առ.
Ուզուն-Աղայից գնացքը գնում է և դա-
խ երեքշաբթի և չարաթ օրերը:
Սամարղանդ գնացքը գալիս է և գնում
է արթաթ և երեքշաբթի օրերը:
I Բոստով-Վլադիկաւկազի երկաթ.
Վլադիկաւկազից գնում է 9 ժ. 30 ր. առ.
Բոստով գալիս է 8 ժ. 48 ր. առ.
Բոստովից գնում է 7 ժ. 28 ր. ցն.

ՊՈՍՏԱՅԻՆ ԵՐԹԵՆԻԿԱՅԻՆ

ԹԻՖԼԻՍԻ ԵՆ ՎԼԱԴԻԿԱՅԻՆ
ՄԻՋԵԻ
Թիֆլիսից գնում է Վլադիկաւկազ
և, Հինգ հոգու տեղ ունեցող կառք.
(կարէտ) առաւօտեան ժամը 9-ին, դի-
շերում է Մեթում և միւս օրը երկու
հան ժամը 8-ին հասնում Վլադիկաւկազ:
Բ. Վեց հոգու տեղ ունեցող (օմնի-
բուս) երկրորդան ժամը 3-ին և առանց
ճանապարհի գիշերելու միւս օրը երկ
կողման ժամը 7-ին հասնում Վլադիկաւ-
կազ:
Վլադիկաւկազից Թիֆ. գալիս է.
Ա. Հինգ հոգու տեղ ունեցող կառք
(կարէտ) առաւօտեան ժամը 9-ին և գի-
շերելով Մեթ կայարանում, միւս օրը
երկրորդան ժամը 8-ին հասնում է Թիֆ-
լիսի:
Բ. Վեց հոգու տեղ ունեցող կառք
(օմնիբուս) երկրորդան ժամը 3-ին և առ-
անց ճանապարհի գիշերելու միւս օրը
երկրորդան ժամը 7-ին հասնում է Թիֆ-
լիսի:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իսկական գործար. միայն այս դրոշ-
մանիշով է:

ՄԻ ԶԶԻՐ

Անգլո-բուսնեղէն մաշկ-կոտրակաւ և
շաքարեղէն:

Լ. Գ. ՊԵՏԵՆԻ ԸՆԿ. ԲԵՐՍ-
ԼԱՆԿՈՒՄ:

Գլխական վերլուծութիւնը և
բժշկական փորձերով հաստատուած
է, որ յամենայն դէպք դրանց մէջ առ-
ողջութեանը վնասակար ոչ մի
նիւթ չէ մտնում, ուստի դրա ներ-
ստիւնը և վաճառումը Ռուսիա-
ում թոյլ է տրուած:
Գաւթի շէշը 1 րուր. և 2 րուր.
40 կոպ. ծառարկելները 30 և 50-
ական կոպ.:
Փաթաթիւն և ուղարկելու հա-
մար առանձին են վճարում:
Գլխաւոր գաւթաւ Ռուսիայի համար
Վ. ԱՌԻՐԻՍԻ մօռ
ՊԵՏԵՐՈՒՄԻՆԻՍ, Կոնստանդուպոլիս
Վաճառում է Ռուսիայի բոլոր
գեղատեսային խանութներում և գե-
ղատներում:
(M.) 16—15

BATEAUX A VAPEUR N° 100 ET 101.
ՓՐԱՆՍՊՈՐՏԱՆ ԵՄԻՍԿԱՅԻՆ ԵՐԹԵՆԻԿԱՅԻՆ
Ն. ՊԱՔԵՆԻ ԸՆԿ.

Ուղիղ և կանոնաւոր նաւաղնացութեան Մարտիկից Բաթում երկու
շաբաթը մի անգամ. հորեքշաբթի օրերը, սկսած հորեքշաբթի, լուսնուարի
21-ից և Բաթումից Մարտիկ, մտնելով Տրապիզոն, Սամսոն, Կ. Պո-
լիս:

ԲԱԹՈՒՄԻՑ ԳՆՈՒՄ ԵՆ			
2 օրեր, 27 մարտի/8 սպրիլի	չողնաւ	«Անատոլիա»	Կապիտան Գաբրիել
» 10/22 «	»	«Միգրելիա»	» Ժիւրաւ
» 24 օր/6 մարտի	»	«Միրիադ»	» Բոչկ
» 8/20 «	»	«Անատոլիա»	» Գաբրիել

և աղպէս երկու շաբաթը մի անգամ, հորեքշաբթի օրերը, ժամը
4-ին կէսօրուայ:

Բաթումից Պարիզ ուղիղ հաղորդակցութեան տոմսակները սովորական
գնից զիջւումով:

Տեղեկութիւնների և բեռների համար ճանապարհորդները
թող բարեհաճեն դիմել ընկերութեան գործակալներին—Բաթումում
Գ.Ա.Ս.Ն.ԻՍԻՆ, Նարեքեթնայա, Թիֆլիսում՝ պ. Վիկտոր Գ.Արեօն, Մի-
շին փողոց, գեներ, Տէր Աստուածատուերնի Նախկին տուն:

Բազումում՝ պ. Սամուէլ Դիլիքարեանցին, Կալիքահակնայա հրա-
պարակում: Նովորոսիյսկում՝ պ. Լուի Բենօյին:
(90) 10—9

Պատրաստել և վաճառումը որպէս վնասա-
կար նիւթեր չափունակող իւր բաղադրու-
թեան մէջ, թողաւորած է Պետրոլիսի Նա-
հանգական Վարչութեան Բժշկական բաժնի
կողմից, առևտրական ընդհանուր հիմունք
ների վրայ:

ՆՈՐ ԿՕՅԼԴ-ԿՐԵՄ
ՈՒԴԵՅԻԴ
ՎԼԴԻՍ ԲՄԿՈՍԻ
Մի որուակի զինն է 1 րուրի:

Ամեն օր գործածելով փոփոխանում է մօրթը, սպիտակու-
թիւն և թաքմութիւն է տալիս նրան, պահպանում է խորշում-
ներէն և միևնույն ժամանակ անկողնուկի է մտնում երեսի վրայ:
Վաճառում է բոլոր գեղատեսերում, գեղորէից և հոտուէտ
իւղերի ամենալաւ մագաղիններում: Թիֆլիսում—Վ. Գրիվնակի
և Կովկասեան ընկերութեան գեղորէից մագաղինում:
Գլխաւոր պահեստը Բ. Կրեմէրի մօտ, Մոսկուայում, Ստարո-
Դոստիննի Դվոր, № 29—30:
(№ 8752) 10—5

ԼՈՅՍ ՏԵՍՍԻ
Փ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ
ԹԱՐԳԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

1. ՌՈՒՆԴՈՆ, փողերի համար, կոմս Լ. Տոյսոյի «Ясная Поляна»-ից
Գինն է — 20 Կ.
 2. ԿՈՒՌՈՒՅ, փողերի համար, նոյն հեղինակի — 15 Կ.
 3. ԲԵԹԵՆ, վեպիկ, Հայդէի — 30 Կ.
- (0-0-0) 3—3

Թիֆլիսի Հայոց Հրատարակչական ընկերութեան հրատարակութեամբ

ԼՈՅՍ ՏԵՍՍԻ
ՊԵՐԳԻՆԱՆԴ ՇԵՐԴՏԻ
ՆԱԼ ԵՆ ԴԱՄԱՅՆԱՆԻ
Հին և նոր
Գերմաներէնից թարգմանեց
ՅԱՂԱՆԵՆԻՍ ԱՍԼԱՅԵԱՆ
Գինն է 20 Կ.

Վաճառում է Կե գրողական գրաւաճառանոցում:
(0-0-0) 6—6